

הפורתח בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום רביעי כ' אלול תש"פ | דף היומי בבלי: עירובין לא | דף הכולל: שבת עז.
דף היומי בהלכה: מסעיף ח' עד סימן תקי"א סעיף ב'.
מוסר: אהבת חסד - אות ד' עד אות ו'.
קנין חכמה הלימוד השבועי

להצטרפות לקבלת הפותח בכל יום במייל: dirshu@dirshu.co.il

הכוננו: בכ"ד באלול ראש השנה ל'דף היומי בהלכה' | בשעה 2:00 בלילה הוא נתן דפיקה אדירה על השולחן והחל לשאוג... | ההצעה המעניינת של הפרויקטור הראשי גם-זו לטובה | 1973

על דא ועל הא

לקראת יומא דהילולא דמרנא החפץ חיים
זי"ע ביום ראשון הקרוב - קריאה מיוחדת
להתחזקות בלימוד 'דף היומי בהלכה' במשנה
ברורה כקבלה טובה לקראת הימים הנוראים

דיינים, ראשי ישיבות ומורי הוראה המוסרים גם שיעורים בדף היומי בהלכה פרסמו קריאות נרגשות
להתחזק בלימוד משנ"ב דבר יום ביומו | רבבות תשב"ד בכל העולם ילמדו לכבוד היא"צ הלכות
שמירת הלשון | לראשונה - גם בנות סמינר ילמדו בחוברת מיוחדת שהופקה עבורן

ברק אמר כי גם הוא דברים נוקבים כי לימוד 'הדף היומי בהלכה' דבר יום ביומו, זוכים ללכת בדרך התורה והיראה ומובטח שהוא בן העולם הבא וזוכים לחיי נצח". גם הגאון רבי מאיר סירוטה שליט"א מו"צ העדה"ח ורב קהל עדת ירושלים מג"ש בדף היומי בהלכה אמר כי "צריך לידע שמה שכתב 'המשנה ברורה' בהקדמה להלכות שבת בחלק ג' 'ומי שלא למד יוכל בנקל להיכשל בהן הרי זה נכון ותקף גם לשאר חלקי המשנה ברורה'.
הגאון הרב יצחק אזרחי שליט"א מראשי ישיבת מיר ומג"ש בדף היומי בהלכה חזק מאוד בחשיבות הלימוד של הלכה בקביעות ואמר "צריך לחיות במצוות ובתורה לא מספיק שעושה, צריך לחיות, ולימוד ההלכות ב'משנה ברורה' זה החיות של האדם לחיות במצוות וזה מרומם את האדם והוא זוכה לחיים אחרים"
הדף היומי בהלכה במשנה ברורה, הפך להיות נחלת כלל ישראל הקובעים מדי יום שיעורי ולימוד בהלכות הנצרכות

כמדי שנה לקראת יומא דהילולא של מרנא החפץ חיים זיע"א - הכהן הגדול מראדיו, יוצא ארגון דרשו בקריאה גדולה להתחזקות בעולם היהודי בלימוד דף היומי בהלכה במשנה ברורה. עשרות דיינים, ראשי ישיבות ומורי הוראה המשמשים גם כמגידי שיעורים ב'דף היומי בהלכה', פרסמו קריאת קודש ודברי חיזוק הקוראות לעם ה' לבוא ולהצטרף ללימוד היומי הקבוע ופירוט אודות מעלת קביעת סדר מיוחד ללימוד משנה ברורה.
הגאון רבי רבי שמעון גלאי שליט"א רב קהילת חניכי הישיבות שיכון ה' ומנחת יהודה ומגיד שיעור בדף היומי בהלכה אמר כי "עלינו להתחזק וכל אחד ואחד יוסיף בימים האלה חיזוק בלימוד המשנה ברורה' ובזה אנחנו נגרום נחת רוח להקב"ה ותועלת גדולה לנשמת ה'חפץ חיים' וודאי ה'חפץ חיים' ימליץ יושר על כולנו לשנה טובה וכתובה וחתימה טובה.
הגרש"א שטרן שליט"א גאב"ד שערי הוראה ורב מערב בני

כמידי שנה גם השנה לקראת יום ההילולא שיחול ביום ראשון הקרוב, למעלה ממיליון ילדי ישראל מתלמודי תורה וסמינרים לבנות בכל העולם היהודי, ביותר מ-25 מדינות, מדרום-אפריקה ונצואלה, ועד ערבות רוסיה, ילמדו בלימוד היומי בשמירת הלשון חפץ חיים ובהלכות שעל פי סדר הדף היומי בהלכה.

רבבות הילדים כולם ילמדו מאותה חוברת ייעודית שהופקה במיוחד לרגל היא"צ, ושונעה במערך לוגיסטי חובק עולם לקצוות תבל. החוברת המיוחדת כללה סיכום מיוחד של "דף היומי בהלכה", קטע הלימוד היומי בשמירת הלשון, וסיפורים על מורשתו של החפץ חיים ופרק תהילים מיוחד.

התלמידים הקדישו את הזמן המיוחד שהוקצה על ידי מוסדות החינוך על מנת לעיין במשנתו של אחד מגדולי הדורות בעם ישראל, ומי שהיה סמל מובהק לשמירת הלשון והמחשבה, והיה לאחד מגדולי מורי המוסר ההלכה והיראה, שכיום קשה לנו בכלל לאמוד את אורם ואת גדולתם.

ונדרשות לכל יהוי לידע דבר יום בימו, למען יילך ויצעד בדרך התורה על כל צעד ושעל.

בימים אלו, עוסקים רבבות אלפי ישראל בהלכות יום טוב, הנדרשות כדבר בעיתו מה טוב ללימוד לקראת החגים הקרובים, כאשר עד חודש כסליו ישלימו הלומדים בסדר הלימוד של הדף היומי בהלכה את חלק ה' של המשנה ברורה ויחלו בלימוד חלק ו'. קביעות העיתים לימוד הדף היומי בהלכה, מביאה את האדם לסדר לימוד אשר עיקרו הוא לימוד של כל ששת חלקי המשנה ברורה אשר כדברי מרנא החזון איש זיע"א נקבע כפוסק לדור אחרון.

הלומדים בסדר הלימוד של הדף היומי בהלכה מרבים לספר כיצד לימוד זה השפיע עליהם ושינה את חייהם, כאשר יש בידם קנין ידיעה בהלכות אורח חיים הנוגעות לחיי המעשה, כאשר יש רבים אשר הוסיפו על לימודם גם את המבחנים החודשיים של דרוש על המשנה ברורה ואף מקבלים מילגת תמריץ על כך.

הסיפור היומי

על מה אתה מדבר? - שאלתי בתדהמה. ברור שהקב"ה דואג לנו, אבל מה גורם לך לומר לי זאת בדיוק היום, כשהניתוח שחייה של בתי תלויים בו - התבטל בגלל תוצאה שגויה לבדיקת קורונה!?

סיפור אמיתי על חווייה סוערת ומאכזבת שחוותה משפחת ש. מבני ברק בשבוע שעבר, עם 'טוויסט' מפתיע בעלילה שאירע בערבנו של יום חמישי האחרון

מודים ומהללים לקב"ה על כל הטובות שגמל עמנו בתפילה שיוסיף לגמול עמנו עוד כהנה וכהנה מאוצר מתנת חינוך. הסיפור שבגללו פנה אבי הילדה לשוחח עמנו, התחולל בשבוע שעבר, וקיפל בתוכו דרמה ענקית מלאת תקוות ואכזבות, וגם לא מעט דמעות היו שם. אבל אחרי הכל, הרים הרב יעקב את עיניו לשמים ואמר 'תודה' מעומק לבו, על החסד המופלא שגמל עמו הקב"ה כפי שתקראו בשורות הבאות.

ניתוח רב תחומי

"אחד מסממני התקופה כידוע", הוא מקדים ואומר, "הוא הצורך לוודא לפני כל טיפול רפואי אם אתה חיובי או שלילי... "בימים כתיקונם החיובי הוא דבר רצוי והשלילי זה משהו שאנחנו מנסים להרחיק מאתנו כמטחוי קשת. אבל במקרה של מחלת הקורונה כמובן שהשלילי הוא החיובי האמיתי, ואף אחד אינו רוצה להיות חיובי חלילה.

"ובכן, הבת היקרה שלי שכאמור נולדה עם כמה וכמה בעיות רפואיות מורכבות, היתה אמורה לעבור ניתוח רציני וממושך בהשתתפות שלושה רופאים מומחים, כל אחד בתחום אחר: לב,

יעקב א. לוסטיגמן

הרב יעקב ש. מתמודד בשנה האחרונה עם אתגר לא פשוט בכלל. ובכל זאת, כך לדבריו, הוא רואה את ההשגחה הפרטית המלווה אותו בכל צעד ושעל.

"זה ממש כמו שכתוב בשיר השירים", הוא אומר, "מציץ מן החלונות ומשגיח מן החרכים". הקדוש ברוך נתן לנו ניסיון גדול, עם הולדתה של בתנו הקטנה, ילדה חמודה שסובלת מבעיה רפואית מורכבת מאוד.

"כמובן שצריך הרבה כח ואמונה, וגם הרבה מאוד עזרה מהמשפחה והחברים כדי לעבור בשלום תקופה כזאת. זה אשפוזים ממושכים, חוסר ודאות, דאגה רבה, והרבה אכזבות לכל אורך הדרך.

"אבל ברוך ה', הקדוש ברוך הוא הקדים רפואה למכה ועטף אותנו במשפחה תומכת ובחברה שממש מחבקת אותנו ומסייעת לנו רבות.

"והנה, מתוך כל הקושי והאתגרים הרבים שכלולים בתוך האתגר הענק הזה, אנחנו רואים בכל פעם השגחה פרטית מופלאה כשהקב"ה מציץ מן החלונות כביכול ושולח לנו את עזרתו... אנו

נוספת בקופת החולים, הם אפילו זירזו את התוצאה ונתנו לי תשובה שלילית בתוך שעות. אבל הרופא מסרב להוציא מכתב שחרור ולהכריז שהילדה אינה חולת קורונה, כי... יש נוהל! והנהל החדש קובע שאין שחרור מקורונה לפני שחלפו עשרה ימים בלי תסמינים מאז ביצוע הבדיקה החיובית.

"בשערי צדק ניסו לפנות למשרד הבריאות לשנות את הנוהל במיוחד למקרה החריג הזה. זה לא עזר, ובעודי מנסה לנצח את המערכת הכי מסורבלת וכבדה בעולם, כבר מגיעה השעה שבה הילדה אמורה להיות בבית החולים כדי להתכונן לניתוח. "פתאום אני מקבל תשובה שאפשר לעשות ניתוח בתנאי שהילדה תבצע בדיקת סרולוגית ויימצא שהיא כבר החלימה מהקורונה.

"ריבוננו של עולם, צעקתי, איך תהיה תשובה שהילדה החלימה מקורונה אם היא אף פעם לא נדבקה???"

"חשבתי שאני מאבד את השפיות חלילה וחס, אבל אי אפשר להיאבק במציאות הקיימת, ומועד הניתוח מתקרב. אפילו אם עכשיו יתקבל אישור, זה כבר מאוחר מדי. אי אפשר להכין את הילדה לניתוח בזמן שנשאר, והניתוח נדחה למועד אחר.

"עכשיו מתחילה מערכה חדשה. לקבוע ניתוח חדש כמה שיותר מהר. הילדה זקוקה לניתוח הזה, זה לא סתם טיפול שאפשר לדחות, החיים שלה תלויים בפעולות הרפואיות הדחופות הללו. "בשערי צדק מבטיחים לי שברגע שהילדה תוכל לעבור ניתוח מצד משרד הבריאות והנהלים הרפואיים, הם לא יעכבו אותו ויעשו כל מה שצריך כדי לקבוע ניתוח בהקדם.

"זאת הקלה מסוימת, אבל מצד שני יש לי כבר בעיה חדשה. אם הילדה תעבור ניתוח בשבוע הבא... היא תהיה מאושפזת בראש השנה, ואם זה יהיה בעוד שבועיים, היא תהיה מאושפזת ביום כיפור, או בסוכות, או בשמחת תורה, או גם וגם וגם. אי אפשר לדעת..."

"כל הבית שלנו התהפך מאז שהיא נולדה. היינו באישפוזים כל כך הרבה פעמים בשבתות וחגים. יש לנו עוד ילדים. האם לא מגיע להם אבא ואמא בחגים? האם לנו ההורים לא מגיע לשבת בסוכה שלנו בנחת במקום להתגלגל על יד מיטת אשפוז בבית החולים בעיצומו של החג???"

"אבל מה לעשות. יש נהלים, וצריך לעבור בדיקות, ולפעמים מתקבלות תוצאות לא נכונות לבדיקה והניתוח מתבטל ונדחה למועד אחר... אפשר להתווכח עם המציאות???"

תפנית בלתי צפויה

"ואז מגיע החלק הכי יפה בכל הסיפור הזה, מה שנקרא 'טוויסט בעלילה', מספר לנו ר' יעקב בהתרגשות..."

"ביום חמישי בערב, שעות לאחר שהניתוח כבר אמור היה להסתיים, מתקשר אלי הרופא מבית החולים, שמלווה אותנו לכל אורך התקופה, רופא נהדר עם לב חם שמאוד מאוד משתדל לעזור ולהקל עד כמה שאפשר.

ריאות וגסטרו, ובגלל גילה הקטן והמצב המורכב, חייבים לדאוג שכל הפעולות הללו יתבצעו במקביל במסגרת אותו ניתוח כולל. "כמובן שלכל אחד מהמומחים הללו יש לו"ז עמוס, ולכן לקבוע ניתוח עם שלושתם ביחד זאת לא משימה פשוטה. אז חיכינו לניתוח הזה במשך תשעה חודשים, כי לקח זמן עד שהוחלט בדיוק מי ינתח, איפה לנתח, מה הן הפעולות שיש לעשות בניתוח הזה ומה צריך לדחות להמשך הדרך. בקיצור, זה לקח זמן ולא מעט כוחות נפש, עד שלבסוף קבעו תור והצליחו לשבץ את כל שלושת המומחים ואנשי הצוות שלהם לאותו היום באותו חדר הניתוח.

"כשהתקרב מועד הניתוח, הסבירו לי שאני חייב לבצע בדיקת קורונה, כדי שיהיה אפשר לנתח את הילדה. בבית החולים שבו היה אמור הניתוח להתבצע, ביקשו שאגיע עם הילדה יומיים לפני הניתוח לבצע את הבדיקה, לאחר מכן אשוב אתה הביתה, ולמחרת אחזור שוב לאשפוז של לילה לפני הניתוח כשהיא צריכה להיות בצום ותחת מעקב.

"הסברתי להם שבגלל המצב הרפואי המורכב והמכשור שהילדה מחוברת אליו זה לא כזה פשוט להגיע אתה לבית חולים, זה לא משהו שאפשר לעשות באוטובוס ואפילו לא במונית רגילה. התחננת על נפשי והם הסכימו שנעשה את הבדיקה בקופת החולים.

"כל כך שמחתי, ואכן בקופת החולים ביצעו את הבדיקה אבל כעבור יממה מגיעה התוצאה המאכזבת... הילדה חיובית לקורונה. "עכשיו תבינו, זו לא ילדה שהולכת לגן. המצב שלה כל כך מורכב, שאנחנו שומרים עליה כמו אתרוג. היא לא יוצאת מהבית אף פעם, וכל בני המשפחה מסוגרים ולא יוצאים בלי לחבוש מסכה וכפפות, תוך שמירת מרחק והימנעות משהייה במקומות סגורים עם אנשים אחרים.

"איך היא נדבקה? אי וואבוי!"

"בבית החולים שמעו את התוצאה ואמרו לנו שהם לא סומכים על הבדיקה של קופת החולים. הם רוצים לבדוק גם בעצמם. "הפעם כבר לא התפנקתי, שכרנו טנדר ויצאנו לירושלים עם הילדה כדי לבדוק אותה לקורונה. ואכן עשו שם בדיקה ובתוך זמן קצר הגיעה התוצאה השלילית... לא קורונה ולא שום וירוס. "אבל יש בעיה. הילדה מוגדרת במשרד הבריאות כחולת קורונה. אי אפשר לבצע לה ניתוח למרות שבבית החולים יודעים שאין לה קורונה. חייבים לעשות בדיקה נוספת, אבל בקופת החולים לא מוכנים כי הנוהל אומר שצריך להמתין לפחות עשרה ימים לפני בדיקה שנייה.

המערכת המסורבלת בעולם

"וכאן מתחיל מסע ענק של לחצים אדירים. עיתונאים, חברי כנסת, עסקנים רפואיים, למי לא פניתי. עם כולם דיברתי וניסיתי להניע משהו. "מועד הניתוח מתקרב, והנה התקבל אישור לעשות בדיקה

המורכב, ואת האכזבה המרה והנוראה של ביטול הניתוח ברגע האחרון, אחרי שהילדה כבר היתה בצום וקיבלה את כל התרופות והתכשירים שעליה לקבל לפני הניתוח.
"הסיפור עוד לא נגמר", אומר הרב ש. "ביום ראשון קיבלתי הודעה רשמית של קופת החולים, שמאשרת לי במסמך כתוב וחתום, שהילדה מעולם לא היתה חולה קורונה, והתוצאה החיובית שהתקבלה אחרי הבדיקה הראשונה מקורה בטעות!
"בעיקרון הייתי אמור להיות מאוד מתוסכל מסיפור כזה. אבל אחרי שכבר שמעתי מהרופא ממה הצילה אותי הבדיקה השגויה הזאת, פשוט הרמתי עיניים לשמים ואמרתי להקב"ה, תודה אבא. תודה על כל מה שעשית למעני, ותודה שבסופו של דבר דאגת שאני שוב אראה שכל מה שאתה עושה, הכל לטובה, וגם אם לפעמים אנחנו לא רואים את זה, אנחנו יודעים ומאמינים שזאת האמת, ושהכל הכל לטובה. עם ההרגשה הזאת אני נכנס לראש השנה המתקרב".

"תשמע ידידי, הוא אומר לי, 'אני רוצה לומר לך שהקדוש ברוך הוא דאג לכם...'.
"מה?? על מה אתה מדבר? שאלתי. ברור שהקב"ה דואג לנו, אבל מה גורם לך לומר לי את זה בדיוק עכשיו, ביום שבו הניתוח שחייה של בתי תלויים בו, התבטל בגלל תוצאה שגויה לבדיקת קורונה...?
"אם היית יודע מה קרה היום בבית החולים לא היית מתפלא", אומר לי הרופא. "היום בבוקר אירעה הפסקת חשמל בקומה של חדרי הניתוח שבה אמורה היתה הבת שלך להיות מנותחת. בעקבות התקלה היו צריכים לעשות תיקונים לא צפויים, ובגלל שמדובר במכשור עדין כל כך, לא לקחו סיכונים, ופשוט ביטלו את כל הניתוחים למשך שעות ארוכות.
"הבת שלך בכל מקרה לא היתה עוברת את הניתוח במועד שנקבע. בדיקת הקורונה החיובית שנעשתה לה חסכה לך את האשפוז של יום קודם, את ההכנות הנרגשות לקראת הניתוח

על דא ועל הא

לילה אחד, כנראה הוא לא שם לב לשעון, ו'בטעות' המשיך ללמוד עד השעה 2:00. ופתאום באמצע הלימוד הוא נתן דפיקה אדירה על השולחן שלפניו, והחל לשאוג...

איזה מסר חינוכי הוא קריטי במיוחד בדורנו? ומתי היתה הפעם הראשונה שהגה"צ רבי אביגדור מילר זצ"ל שמע את הביטוי 'גישמאק' על דבר רוחני?

שיש מתיקות בלימוד התורה ולא האמנתי להם, עכשיו אני רואה שהם צודקים! יש מתיקות בלימוד!"...
מה אירע שם? הרבנים של הבחור (שזכיתי להימנות עליהם) האמינו בכל ליבם שיש טעם גן עדן בלימוד התורה, ותמיד ניסו להחדיר זאת לתוך ליבו. אולם הוא, האמין ולא האמין. עד שבסופו של דבר הגיע הרגע, שבו הוא זכה לטעום את הטעם. ומאז זה הוסיף והלך...
אבל אם לא היה מי שיאמין בכך ויחזור על כך באזניו שוב ושוב בעקשנות - יתכן שהוא לא היה טועם את הטעם עד היום הזה.
שוחחתי פעם עם בחור ישיבה שהתקשה ללמוד, ושאלתי אותו: האם הרגשת אי פעם טעם בלימוד?
השיב לי: "היו מספר פעמים שהבנתי היטב את הלימוד ואז הרגשתי סיפוק מהלימוד. אבל הנאה? אני לא מאמין בכלל שיש..."
אמרתי לו: גם אני בגילך לא הרגשתי הנאה מהלימוד, וברוך השם לאחר מספר שנים התחלתי להרגיש את הנאה. ואמנם לא כל הזמן אני מרגיש זאת, אבל לפחות בחלק מהזמן.

הרב יחיאל פליסקין שליט"א
זמן אלול כבר בעיצומו, ועדיין יש בחורים וילדים רבים שאינם מרגישים טעם בלימוד התורה. אז מה עושים?
אחת העצות היא, לשדר לכל אחד מילדינו את המסר הברור: יש טעם בלימוד התורה. אמנם לא כל אחד טועם אותו מיד, אבל הטעם קיים, ובסופו של דבר גם אתה תטעם אותו.
מדוע המסר הזה כל כך יעיל? משום שהוא אמיתי! באמת בתוך התורה גנוז לו טעם ערב שאין כמותו בעולם, ומי שמודע לכך - גם יזכה לטעום אותו.
לפני שנים, למד אצלי בחור שנחלש מעט ברוחניות, אולם ניכר היה עליו שניחון בנשמה מיוחדת. ברוך ה' הוא התחזק והלך, ונחל הרבה סיפוק, אולם עדיין לא זכה לטעום 'מתיקות' בלימוד התורה.
לאחר שעבר לישיבה אחרת, החליט להוסיף על סדרי הלימוד הקבועים, וקבע חברותא בין השעות 11:00 עד 1:00 בלילה. לילה אחד, כנראה שהוא לא שם לב לשעון, ו'בטעות' המשיך ללמוד עד 2:00. ופתאום באמצע הלימוד הוא נתן דפיקה אדירה על השולחן שלפניו, והחל לשאוג: "וואו! הרבנים צודקים! הם תמיד אמרו לי

בדורנו זה ענין של פיקוח נפש. וכך דרש הגה"צ רבי אורי ויסבלום שליט"א, משגיח ישיבת נחלת הלויים:

גם בדורות הראשונים היה ענין התענוג בדברי תורה ענין כה נשגב ועיקרי, קל וחומר בדורנו, דור תפנוקים, שתענוגי עולם הזה זועקים מכל פינה, והפיתוי הוא אלף מונים מאשר היה בדורות קודמים, הרי ענין העריבות בדברי תורה הוא ממש ענין של פיקוח נפש... שיהיו בפנינו מתוקים מדבש ונופת צופים (קובץ 'חיזוק' ח"ה עמ' קיט).

אחד מילדי נ"י, כשהתחיל ללמוד חומש, שאל אותי: "אבא, הרבי אמר לנו שלתורה יש טעם מתוק, אז למה כשאני לומד אני מרגיש בפה טעם מר?"
חייכתי לעצמי, כי גם אני בגילו שאלתי בדיוק את אותה שאלה...

והשבתי לו בערך כך: באמת יש בתורה טעם מתוק מאד, אבל זה לא מתיקות בפה כמו סוכריה, אלא מתיקות שמרגישים בפנים, בנשמה. בדרך כלל ילדים קטנים עדיין לא מרגישים את זה, אבל אם תלמד הרבה - בסוף גם אתה תטעם את זה, אני בטוח. לאחר מספר ימים, נערכה בכיתתו מסיבת חומש, ואז אמר לי בני היקר: "אבא, היום כשאמרנו את הפסוקים של החומש במסיבה, הרגשתי את המתיקות..."

את האמת? אני לא בטוח שמה שהוא הרגיש היה בדיוק 'מתיקות התורה', אולי הוא פשוט התרגש מהמעמד, או שהרגיש את המתיקות של השתיה שהוגשה להם... אבל אני משוכנע שהשיח בנושא הזה הוא שיח בריא ומפרה.

והוא מתווכח: "אתה כנראה מתבלבל. מה שאתה מרגיש זה סיפוק, לא הנאה".

אמרתי לו בנימה החלטית: אני מבטיח לך שאני מרגיש ה-נ-א-ה. ממש ממש הנאה, שיכולה להתחרות בכבוד עם כל הנאה גשמית אחרת שחוויתי, ותאמין לי שאיני משקר!

ואז הוא התחיל קצת להאמין, אולי. כמובן, זה עדיין לא יפתור לו את בעייתו, שהרי הוא עדיין לא טעם זאת מעולם. אולם זהו צעד ראשון הכרחי - להאמין שהנאה מרוחניות הוא דבר אמיתי ואפשרי.

למעשה, המסר הזה אמור לחזור על עצמו תרי"ג פעמים, כלומר ביחס לכל המצוות. בכל המצוות יש טעם, וחשוב שנשדר זאת לילדינו.

סיפר הגה"צ רבי אביגדור מילר זצ"ל, כי בילדותו בבולטימור שבארה"ב, בהיותו כבן שש-שבע, היה זה בתקופה שבין שתי מלחמות העולם, כשיצא פעם אחת בלילה מבית הכנסת אחר תפילת ערבית שמע שני אנשים מדברים ביניהם, כשאחד פונה אל רעהו ואומר: "נכון היום היה א גישמאקער מעריב (-מעריב ערב ומתוק) בבית הכנסת?", והלה מאשר ומסכים: "אכן כך, היה זה גישמאקער מעריב..."

וסיפר רבי אביגדור, שאצלו זו היתה הפעם הראשונה ששמע הביטוי 'גישמאק' על דבר רוחני, כי כילד היה רגיל שיש תורה ויש תפילה ומצוות, ויש 'גישמאקע זאכן', משחקים וממתקים וכד', וכאן לראשונה הוא שומע שיש 'גישמאקע מעריב'.

דבר זה עשה רושם גדול על נפשו, והשפיע מאד עליו להתחבר אל התורה ומצוות באהבה וחביבות.

על דא ועל הא

הנתונים שעלו היו מדאיגים ביותר. המחשבה מדביקה ומידבקת, היא צבועה באדום. העיניים - כתום המתקרב לאדום, והפה? כבר אדום בוהק... הפרויקטור הראשי גם-זו לטובה מציע: אין ברירה, כדי להגיע לימים הנוראים במצב טוב, חייבים להכריז על סגר מוחלט!

Yossi Aloni/Flash90

אבל אז מתחילה לעלות מהשטח תרעומת קלה, והפרויקטור של מעלה מציע הצעה קלה יותר...

מדביקה ומדבקת, היא צבועה באדום. העיניים - כתום המתקרב לאדום. והפה? עם כל הלשון-הרע והרכילות, כבר הגיע למצב של אדום בוהק. חייבים לעשות פה משהו. אי אפשר להגיע לראש-השנה עם המצב הנוראי הזה. זה יכול להיות סכנת חיים של ממש! געוואלד!

הפרויקטור הראשי, גם-זו לטובה מציע: סָגֵר! אין ברירה, כדי להגיע אל הימים הנוראים במצב טוב. כדי שחלילה לא יחליטו עלינו מן השמים על סָגֵר בימים הנוראים (במשמעותו האלגורית), חייבים להכריז במהירות, מהרגע להרגע על סגר מוחלט -

יקותיאל יהודה גנזל

ישבו יחדיו המומחים המקצועיים לתורת הנפש והמוסר, ה'פרויקטורים' של עבודת התשובה, ובדקו את הנתונים. מולם טבלאות אקסל ובהם טורים-טורים בצבעי הרמזור. מה מצבם של ערי הנפש? - הפה, העיניים, המוח-המחשבה? הכל כתוב, הכל ממוספר, מסודר. עכשיו, לקראת סוף שנה, הגיע הזמן לשבת על כל הטורים והמספרים ולראות מה קורה. איך אפשר לעצור את המגיפה?
הנתונים העולים, מדאיגים ממש. המחשבה משוטטת,

מסוגרים בבתים, הוא גם סוגר להם את המיזוג... לא, לא נוכל להחזיק מעמד!"

והפרויקטור של מעלה, מציע: "תנו לי אפילו סגר לילי בלבד. גם אם אתה מרגיש שאתה לא מסוגל לשמור על מוצאות הפה, לשמור על עצמך, לאורך כל שעות היום - למרות שאתה מחויב בכך - עדיין כל רגע ורגע שאתה סוגר את עצמך, הכל רווח. גם אם תקבל על עצמך לא ליפול בלשונך למשך כך וכך שעות מדי יום, זה עדיין שווה לאין ערוך.

כי כאשר מדובר בעבודה שאדם צריך לעמוד כדי להכניע את יצרו הבורע, כל טיפה חשובה עד אין סוף, וכמאמרו של הגר"א מוילנא זי"ע: בכל רגע ורגע שאדם חוסם פיו, הוא זוכה לאור הגנוז שאין כל מלאך ובריה יכולים לשער!"

(המבשר)

לא מדברים שיחות חולין, מקדשים את המחשבה, שומרים על העין. מתנזרים, מתעלים, סוגרים כל פתח לכל נדנדוד של איסור, מגרשים כל אבק של אבק לשון הרע ורכילות. מתרחקים מכל דבר רע כמטחוי קשת. כך נוכל להגיע לראש השנה כשרמת תחלואת הנפש רושמת ירידה משמעותית.

זה משתלם בהחלט, כי התמורה היא מה שכולנו מייחלים - שנה טובה ומתוקה, שנת בריאות וישועה, בדגש על הבריאות. אבל אז מתחילה תרעומת קלה לעלות מכיוון הערים: "אי אפשר לסגור אותנו סתם ככה! אנחנו לא נהיה מסוגלים לעמוד בזה! בסדר, ננסה לסגור את הפה, ננסה להישמר אפילו מדברים בטלים, אבל כמה נצליח להחזיק מעמד? היצר הרי גם עובד מהצד השני, מנסה להכביד עוד יותר את הסגר. לא מספיק שאנשים

יומא דהילולא

נכנס אבי הבן אל הרב וסיפר לו כי קרובו חפץ לשלם בעבור הסנדקאות 3,000 דולר, ועל כן מבקש הוא שהרב יוותר על הכיבוד. אך להפתעתו סירב הרב ואמר. "כבר כיבדת אותי, המצוה היא שלי ואיני מוסרה לאחר!" האיש עמד נדהם...

ליומא דהילולא של הגה"צ רבי משה אריה פריינד זצ"ל גאב"ד ירושלים - כ' באול

ברירות רבות, ומרן הגאב"ד הגיע ושימש כסנדק בברית. למחרת הברית הגיע שליח מהגאב"ד ודפק על דלתו של אבי הבן ומסר לו מעטפה חתומה בשליחות רבה של ירושלים. האב השתומם על הדבר, אך להפתעתו הגדולה כשפתחה מצא בה סכום עתק של חמשת אלפים דולר!

האב הנדהם מיהר לירושלים אל ביתו נאוה קודש של מרן הגאב"ד ותמה לפניו: בשלמא שלשת אלפים דולר שההוא רצה לשלם לי, ניחא, אך מהי התוספת הגדולה הזו?

פתח הרב פיו בחכמה ואמר לו: "ראה נא, קרובך היה מוכן לשלם שלשת אלפים דולר על המצוה גרידא של הסנדקאות, שהרי אין בזה שום כיבוד כאשר הוא עצמו בא לבקש על זאת, אם כן הרי שזהו הסכום שמשלמים על המצוה עצמה. אבל אני, שכיבדתי בזה, עליי לשלם לך על הכבוד גם כן, וכי 'כבוד' אינו שווה אלפיים דולר?"...

את הסיפור הנ"ל, סיפר גם הגאון רבי יעקב דוד הלברשטאם שליט"א (בנו של הגה"צ רבי משה בעל "דברי משה" זצ"ל), רב ביהמ"ד טשאקאווא ומו"ץ בהעדה החרדית בירושלים, כפי ששמע מהרה"צ ר' מנחם מונדרר זצ"ל (אמנם ללא התוספת של אלפיים דולר בשביל כבוד).

סיפר הגה"צ אב"ד סאנטוב שליט"א:

בערוב ימיו של הגה"צ רבי משה אריה פריינד זצ"ל כיבדוהו פעם בסנדקאות בעיר אחרת, ולמרות שעקב חולשתו היה ממעט אז בנסיעות, קיבל את הכיבוד, וזאת בהכירו את אבי הבן שהיה מטופל בבית גדול ועמל קשה לפרנס את ביתו לחם לפי הטף, ורצה לעודדו ולחזקו, בודעו את החשיבות הגדולה שתהיה ליהודי זה כאשר רבה של ירושלים ישמש כסנדק לבנו הנוולד.

כמה ימים לפני הברית הגיע אל האב אחד מקרוביו, וביקש ממנו שיתן לו את הסנדקאות, ואמר שהוא מוכן לשלם על זה סכום עתק של שלשת אלפים דולר!

האב אמר שאינו יכול, שהרי כבר כיבד את גאב"ד ירושלים. אמנם מאידך גיסא, הרי שלשת אלפים דולר אינם סכום שאפשר לזלזל בו, ולאו בכל יומא אתרחיש ניסא. לכן סמך על זה שהגאב"ד המפורסם בענוותנותו בודאי יוותר על הכיבוד, ומה עוד, שהרי כל מה שהסכים לקבל זאת היה רק כדי להיטיב עמו, ואם כן, אם יספר לו מה שנודמן לו, בודאי שיסכים שיכבד את קרובו בסנדקאות.

נכנס האב אל הרב ושח לו כל הנעשה, ולתדהמתו נענה בשלילה מוחלטת. "במטותא ממך" - ענה לו הרב - "כבר כיבדת אותי, מצוה זו שלי היא, ואיני מוסרה לאחר!" האיש עמד נדהם ולשונו נדבקה לחיכו, אך לא נשאר לו

והוסיף הגר"ד שליט"א לבאר בזה דבר נפלא:

דהנה יש להתבונן בכל המעשה פלא הנ"ל, מה לו לרבי משה אריה - שהיתה לו כמעט בכל יום סנדקאות - לעמוד על כך שלא לוותר על הסנדקאות, ובפרט כששמע שמדובר בהפסד כספי לאדם הנ"ל. והלא לב רחום וחונן היה, ואף שסוף מעשה במחשבה תחילה, שרואים שהוציא סכום זה מכיסו כדי שהלה לא יפסיד - גם בזה יש להתבונן טובא, מנין היה לו כסף בצד לחלק כאלו סכומים אדירים כדי להיות סנדק, מה כוונת קדשו בכל הסיפור הנ"ל.

ברם נראה שהיתה לו בזה כוונה גדולה. שהנה ידוע מצדיקים, שמה שאמרו חז"ל (מס' סוטה דף ח' ע"ב): במדה שאדם מודד כך מודדין לו - נאמר גם ברוחניות. לדוגמא, אברך כולל שממהר בעת התפילה כדי להרוויח את הדולר או שני דולר של הכולל כשאינו מאחר את תחילת הסדר בכולל, ובעבור זה הוא מוכן לוותר על כמה קדישים או חזרת הש"ץ וכדו' - אזי בעולם האמת מחשיבים את כל הקדישים שלו רק בשווי של כמה דולר. שכן אם בעבור כמה דולר הוא מוותר עליהם, ש"מ שזהו שוויים של הקדישים אצלו, וכך יחשבו לו כל הקדישים.

אמנם אם אדם לא יוותר בעבור הון רב על קדיש קדושה וברכו, יהיה מה שיהיה, הרי שבעולם האמת יחשבו לו כל קדיש וקדושה וברכו שאמר, להון רב, שכן האדם הוא קובע את המחירים והתעריפים על כל מעשי מצוותיו אשר הוא מקיים.

ולענייננו, רבי משה אריה, הלא נתכבד בהרבה סנדקאות בימי חייו, והנה עשה עתה חשבון, שאם הוא ישלם הון רב כדי לשמש כסנדק, הרי בזה הוא מעלה את מחירם של כל הסנדקאות שהיו לו בימי חייו להון רב, שכן כאמור, כשיראו בשמים שהוא היה מוכן להוציא מכיסו הון רב - חמשת אלפים דולרים כדי להיות סנדק, אזי כך יחשבו לו כל הסנדקאות שקיבל להון רב. ולכן החליט שלא לוותר על הסנדקאות, והוציא מכיסו את הסכום הגדול הזה, ובכך העלה את השווי של כל הסנדקאות אצלו לשווי רב ושכרו כפול ומכופל בשמים...

ובזה - אומר הגר"ד - אפשר לבאר את התפילה שאומרים בליל ראש השנה בעת אכילת הסימנים "יהי רצון מלפני אבינו שבשמים שירבו זכויותנו". שלכאורה מהו כוונת הלשון "שירבו", על איזה "ריבוי" אנו מבקשים? למה לא נתפלל שהקב"ה יזכנו לקיים הרבה מצוות וכדו', וממילא יהיה לנו הרבה זכויות בקיום הרבה מצוות?

ברם, לדברינו מבואר שפיר, שמתפללים אנו להקב"ה שיזכה אותנו לקיים מצוות בהידור רב ולשלם על זה הון רב וכדו' - שזה יעלה ויוקיר ויחשיב את כל המצוות והזכויות שעשינו כבר עד אז - לשווי ערך רב, כנ"ל. וזהו "שירבו" - מלשון "מה רבו מעשיך ה'" - דהיינו "מה גדלו מעשיך ה'", שירבו - שיגדלו זכויותנו ויהיה שוות ערך רב על ידי קיום המצוות בהידור...

(נעם שיח)

השו"ת היומי

האם מותר לבצע בדיקת קורונה בערב שבת?

משולחנו של הרה"ג רבי מרדכי הלוי שוורצבורד שליט"א מורה הוראה 'נאות שמחה' - מודיעין עילית

תשובה: אם אין חשש סכנה אסור לעשות בערב שבת כיון שבמעבדה יש יהודים שעובדים לבדוק את הבדיקות בשבת, ויוצא שמכשיל יהודים בחלול שבת רח"ל שלא במקום חולי, והשי"ת יגדור פרצותינו וימנע מגפה מנחלתנו.

שאלה: מי שמעוניין בבדיקת קורונה כאשר אין לו תסמינים, רק צריך לדעת שהוא שלילי לצורך חזרה לעבודה או למוסד לימוד באזורים מסוימים שהתלמידים מתבקשים לעשות בדיקת קורונה, האם מותר לעשות בדיקה בערב שבת?

077-2222-666 או *4992

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

אחד השכנים לא משלם לוועד הבית כבר מספר חדשים - האם מותר לפרסם את שמו בלוח המודעות בבניין?

הצטרפו אלינו ללימוד היומי בספר 'חפץ חיים'

וכותב החפץ חיים - "ומה מאוד יש לזהר שלא להורות לעצמו היתר תקף בעניינים אלו, עד שיתבונן היטב מתחילה אם נשלמו בו הפרטים הנ"ל, דאי לא הכי עלול מאוד שיעבור על ידי זה לאו גמור דרכילות".

בביאורים ומוספים של 'דרשו' מובא כאן נידון בעניין ועד בית בבניין משותף, המבקש לפרסם בלוח המודעות שאחד השכנים אינו משלם את חובו לוועד הבית במשך זמן. דעת הגר"ש אלישיב שלאחר שהתרה בשכנים על כך מותר, ואין בזה משום לשון הרע והלבנת פנים. ומביא לכך ראיה מהגמרא בכתובות שמכריזים ברבים על מי שאינו זן את ילדיו שהוא אכזרי כעורב. גם דעת הגר"ח קנייבסקי שמותר לספר על מי שאינו משלם, אך הוסיף שעל המספר להתכוון לטובה. אך דעת הגר"נ קרליץ, שכשהדבר אפשרי אין לפרסם את שמו של אותו שכן אלא רק לכתוב את שמותיהם של מי שכבר שילמו, ומתוך כך ייודע מי לא שילם.

בהלכות הנלמדות היום בסדר הלימוד היומי ב'חפץ חיים' (הלכות רכילות כלל ט סעיפים ז-ח-ט), ממשיך רבנו ה'חפץ חיים' לעסוק באופנים בהם מותר לספר דבר רכילות, ובתנאים המרובים והזהירות הגדולה הנדרשים לכך.

האם מותר לספר לאדם שפלוני גזלו או הזיקו? מנקודת מבט אנושית רגילה שלא על פי תורה, היה אדם אומר - 'בוודאי שמותר, ואפילו חובה!...' אולם התורה מציבה בפנינו רשימת תנאים ארוכה: שהדבר יהיה ברור מעבר לכל ספק, שהמספר יצמד לעובדות כהווייתן ללא כל הוספות; שהמספר יתכוון לתועלת - ושתהיה אכן תועלת בפועל להשבת הגזלה מסיפור הדברים; שאי אפשר יהיה להחזיר לנגזל או לניזק את רכושו באופן אחר; שלאותו פלוני לא ייגרם מכך הפסד ורעה מעבר למה שהיה מגיע לו בדין תורה; והתנאי הנוסף - שהמספר יוכיח תחילה את המזיק או הגזלן, ורק אם לא שמע לתוכחתו יכול לספר.

דקה מתוקה - 60 שניות מרתקות על הדף היומי

האם יוצאים ידי חובה בנטילת ידיים ע"י קוף?

עירובין דף לא

נתנו לפיל והוליכו לקוף והוליכו. קוף ופיל - פעמים שהן מלומדים (רש"י)

וצריך ביאור, מה הצד שדוקא קוף הכשיר הרמב"ם ולא שאר בעלי חיים, וביאר רבי יעקב קמניצקי זצ"ל ראש ישיבת "תורה ודעת" בספרו "אמת ליעקב" (או"ת, סי' רכה), דהנה הגמרא בסנהדרין (קט.) מביאה, שעונשם של דור הפלגה שאמרו 'נעלה ונעשה מלחמה', היה שהפכו לקופים, רוחות ושדים ע"ש. וכן מובא בתוספות השלם (בראשית א, כה) על הפסוק "את חית הארץ למינה - לרבות בני אדם שנעשו קופין בדור הפלגה", וכן הוא במדרש אגדה (וין תרנ"ד, פר' נח) וא"כ, מפני זה שהיו בני אדם, נותר דינם דומה לדין האדם לגבי כח גברא, ולכן

הרמב"ם כותב (פ"ו הי"ג) שנטילת ידיים ע"י קוף מועילה. וכתב הראב"ד, שהלא לנטילת ידיים מבואר בגמרא בחולין (קז.) שצריך כח גברא, ומהיכי תיתי שהקוף יהיה עליו תורת אדם, והלא מעשהו מוגדר 'מעשה קוף' בעלמא, וגרע מחרש שוטה וקטן שהם כשרים. והמגדל עוז אומר שאדרבה איפכא מסתברא, כי אנו רואים במציאות שהוא מדמה את כל מה שהוא רואה ועושה כן, משא"כ בחש"ו שאין להם דעת לדמות וללמוד לעשות ברמיזה כמוהו. והסתפק הכסף משנה, האם הרמב"ם נקט קוף בדוקא, או דילמא שהוא הדין בשאר בעלי חיים.

ומעניין לציין מכנה משותף נוסף בין הקוף והפיל, המופיע בגמרא בעירובין (לא:): 'נתנו לפיל והוליכו, לקוף והוליכו', ופירש רש"י: 'פעמים שהן מלומדים', ובמגן אבות לרשב"ץ (פ"ג דף סח) כתב, שהפיל הוא חכם מאד "ואין מי שיהיה קרוב להבנת בני אדם כמו הפיל שהוא מבין דיבור בני האדם ומקבל הציווי". ובזה מובן חכמת הפיל מכל בעלי החיים, כי בעבר היה אדם.

ונסיים יריעה מעניינת זו, במה שכתב הגאון רבי אליהו הכהן מאיזמיר זצ"ל, בספרו 'שבט מוסר' (פרק מז אות ב) ש"מאחר והיו הקופים מתחילה בני אדם... כל מה שרואים שעושים האדם הם עושים כמוהו, משום שמבקשים להידמות למה שהיו בתחילה ולחזור לקדמותם, ועולה חרס בידם" והביא מזה לקח מוסר נפלא לאדם, שינסה תמיד לחזור למעלותיו ולא יתיאש מנפילות.

ואולי, ע"פ דבריו יש לבאר את הפלא הגדול שכתב בספר הקדמון 'צל העולם', שנקבת הקוף מחבבת את בנה הבכור, ואת הנולד אחריו - תשנא, כי כשנולד בנה הראשון, סבורה שגם אם הוא אינו אדם - לפחות השני יהיה, וכשרואה שזה אינו - תשנאהו...

(עלון קבלת שבת)

הרמב"ם הכשירם לנטילת ידיים. ומובא בראב"ד (תורת כהנים פר' שמיני, פרשתא ד, פרק ו) שנראה שסבר, שהקוף רק דומה לאדם "בצורתו באצבעות ידיו ורגליו כאדם... ציפורניים ואצבעות כאדם והם דורסים על פת ידיהם ורגליהם כאדם", ולא הזכיר כלל שמקורו מהאדם אלא רק שדומה בפעולותיו ובמראהו לאדם ותו לא. ומוסיף, שלכן צריך לרבות קוף מהפסוק "כל הולך על כפיו", לומר שהוא מין חיה, וכן אמרו במשנה בכלאים (פ"ח מ"ו) שהקוף הוא מין חיה. ויתכן לבאר עוד, שגם הראב"ד סבר שהקוף הגיע מהאדם, אך לאחר שנשתנה לבעל חי שוב אין להם דין אדם לגבי נט"י. ויל"ע.

וה'מלאכת שלמה' על המשניות (כלאים שם) הביא בשם החכם המקובל רבי משולם זצ"ל, להקשות על פי דברי הגמרא בברכות (נח:): ש'הרואה פיל קוף וקיפוף - אומר ברוך משנה הבריות'. ונפסק להלכה בשולחן ערוך (או"ח סי' רכה ס"ח - אך שם הושמט 'קיפוף') ותירץ באופן נפלא, "שבזמן דור ההפלגה נפרע הקב"ה מן האנשים שהפכו לקופים ופילים, והיינו שהקוף דומה לאדם, ופיל נמי מבין לשון בני אדם" ולכן תיקנו לברך רק עליהם 'משנה הבריות', שהשתנו מאדם לבעל חי.

* שיעורים מקוצרים על הדף היומי

* דף היומי בהלכה - 5 דקות ביום

* ווארטים וסיפורים מיוחדים לפרשת השבוע

* סיפורי צדיקים ותוכניות מיוחדות

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' *4992 או 077-2222-666

האם מלאכה לצורך חימום הבית או רחיצה נחשבת כמלאכת 'אוכל נפש'?

כל דבר הנצרך ביום טוב, ואף אם הצורך בו מועט; שכן נאמר בהם הכלל: "מתוך שהותרה לצורך אוכל נפש, הותרה גם שלא לצורך אוכל נפש". ובכל מקרה, היתר עשיית מלאכה ביום טוב, בין לצורך אוכל נפש, ובין לצורך אחר, הוא רק לצורך 'השווה לכל נפש'.

[ביה"ל תקי, ח, ד"ה אפילו; שו"ע תקיא, א, משנ"ב א, ושעה"צ ב; ביאורים ומוספים דרשו, 2; וראה שו"ע תקיא, א]

חלק מל"ט מלאכות האסורות בשבת, מותרות ביום טוב לצורך 'אוכל נפש', כפי שנאמר בתורה בנוגע ל'ימים טובים' של חג הפסח: "כָּל מְלָאכָה לֹא יַעֲשֶׂה בָהֶם אֶךְ אֲשֶׁר יֵאָכֵל לְכֹל נֶפֶשׁ הוּא לְבַדּוֹ יַעֲשֶׂה לָכֶם". ויש אומרים שכל הנאות הגוף - כגון רחיצה, סיכה וחימום, דינן כאוכל נפש, ומותר לעשות מלאכה ביום טוב לצורכן; ויש אומרים, שרחיצה וסיכה בלבד דינן כאוכל נפש. ולכל הדעות, המלאכות 'הוצאה' ו'הבערה', מותרות עבור

האם מותר להעביר ביום טוב ברשות הרבים ספר קריאה בשפה המוכרת רק לאדם אחד מתושבי הסביבה?

כשוות לכל נפש, משום שהנאות האכילה והקריאה בעיקרן, הן שוות לכל נפש. וכמו כן, בנוגע לחימום בית במזג אוויר שאינו קר במיוחד - יש שאוסרים לעשות מלאכה לצורכן, משום שרק אנשים מפונקים זקוקים לחימום במצב כזה, ואין זה דבר השווה לכל נפש; אך המנהג להקל, משום שהנאות החימום בעיקרה היא שווה לכל נפש.

[שו"ע תקיא, א, ומשנ"ב ד, ה ר"ו; ביאורים ומוספים דרשו, 1]

כאמור, מלאכה המותרת ביום טוב לצורך 'אוכל נפש' או לצורך אחר, מותרת רק לצורך 'השווה לכל נפש'. והיינו, שהדבר שעבורו נעשית המלאכה, הוא דבר הראוי ומתאים לכל אדם, ולא דבר שצורכים אותו אנשים מפונקים בלבד; בעלי טבע מסוים בלבד, כגון אסטניסים; או אנשים במצב מסוים בלבד, כגון חולים. עם זאת, אכילת מאכל חריף שרק מעטים מסוגלים לאוכלו, או קריאת ספר הכתוב בשפה שרק מעטים בקיאים בה, נחשבות

איזה איסור התירו חכמים מפני כבודם של אורחים?

כפי פרטיהן - וכגון שאין ברשותן את האמצעים לנשיאת המשא בצורה השונה מהרגיל - רשאי לשאת את המשאות כרגיל. וכן מי שבאו אורחים לביתו, ועליו למהר ולהביא מאכלים עבורם, ולצורך כך עליו להרבות במשא, ולשאתו כרגיל - רשאי לעשות כן, מפני כבוד האורחים. וכמו כן, הלכות אלו, נוהגות רק ברחוב העיר, ולא בחצר הבית, וכל שכן בתוך הבית.

[שו"ע תקי, ח-יא, משנ"ב כח, כט, ל, לא, לב, לד רלה, ושעה"צ לג; ביאורים ומוספים דרשו, 40]

כאמור, מלאכת 'הוצאה' מותרת ביום טוב לכל צורך שהוא מצורכי היום. אולם, על מנת למנוע נשיאת משאות באופן הנראה כ'עובדין דחול', דהיינו שנראה כאילו נושא משא לצורך ימות החול, וזלזול בקדושת יום טוב; אסרו חכמינו ז"ל להרבות בכמות המשא, וכן ציוו לשנות את צורת הנשיאה מהצורה המקובלת בימות החול, בכל דבר כפי עניינו. והלכות אלו, הן רק לכתחילה, ולכן, מי שאין באפשרותו לנהוג

* מותר לסנן משקה ביום טוב, בתנאי שהסינון בצורה שבה נהוג לסנן כמות גדולה לצורך תקופה ארוכה. ואם סינון מוקדם בערב יום טוב לא היה פוגם בטעמו, אין לסננו כי אם ב'שינוי'.
ייצור גבינה, באופנים מסוימים אסור בשבת משום מלאכת 'בונה'; ובכל מקרה, אסור הוא בין בשבת ובין ביום טוב, משום 'עובדין דחול', שנראה הדבר כאילו מייצר גבינה לצורך ימות החול.
* חיתוך פירות וירקות לחתיכות קטנות, אסור בשבת משום מלאכת 'הטוחן'. וביום טוב, מותר הדבר, אך רק באמצעות סכין, או כלי אחר שאינו מיועד לחיתוך כמות גדולה.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

האם החללים שבעוגת 'טורט' מצטרפים לשיעור ה'כזית'?

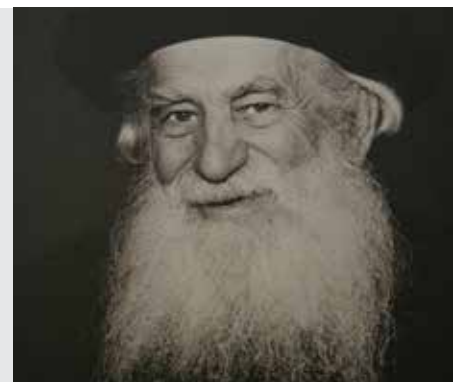
לשיעור, ורק חרירי האוויר הקטנים שבמאכל, כגון אלו המצויים בלחם, או בעוגה בחושה (טורט), נחשבים כחלק מהשיעור. ויש שהורה לענין שיעור 'כזית' לברכה אחרונה, כי מאחר ואין אנו יודעים מהו השיעור של חלל גדול שאינו מצטרף - יש להחמיר ולאכול עוד עד שיצא הספק מלבנו.

[סעיף א, משנ"ב ג, ושעה"צ ז; ביאורים ומוספים דרשו, 11]

את שיעורי 'כביצה' ו'כזית' במאכלים, מודדים בגוף המאכל בלבד, ללא צירוף החללים שבו, כגון מרווח שבין עלה לעלה בירקות עלים. אולם, מאכל 'ספוגי', דהיינו שהמרקם שלו הוא כעין ספוג, אין צורך למועכו לפני מדידתו, למרות שיש בו חללים קטנים. ויש שהורו שאף במאכל ספוגי - חלל הנראה לעין, כגון הנקבים הגדולים הנוצרים לעיתים בככרות הלחם, אינו מצטרף

הלוח היומי

כ' באלול | רבי יוסף שלמה ב"ר יהודה לייב כהנמן זצ"ל, הרב מפוניבז'

יארצייט:

תשכ"ט: רבי יוסף שלמה ב"ר יהודה לייב כהנמן זצ"ל, הרב מפוניבז'
תש"ל: רבי אליהו ב"ר יעקב לאפיאן זצ"ל משגיח ישיבת כפר חסידים בעל 'לב אליהו'
תשנ"ו: רבי משה אריה ב"ר ישראל פריינד זצ"ל גאב"ד העדה החרדית
תשס"ו: רבי אברהם אלתר ב"ר יוסף מאיר פאללאק זצ"ל מבערגסאז
תשס"ח: רבי אברהם ב"ר יעקב מונסה זצ"ל בעל 'פדה את אברהם'

יארצייט מרן הגה"צ רבי אליהו ב"ר יעקב לופיאן זצ"ל בעל ה"לב אליהו"

מה לעשות, זה הטבע שלי...

אחד מדרכי היצר שנכשלים בזה רוב בני אדם הוא, שאם ישאלו אותו למה אינך עוזב דרכך הרעה, הלא יודע אתה כי רע ומר עזבו את ה' וכו', ישיב: אמת הוא שנשבר לבי בקרבי על זאת, אבל מה אעשה, זה הטבע שלי ואיני יכול להשתנות... אולם תשובה זו היא של מי שאינם רוצים לשוב, שהרי ודאי יכול להתגבר על טבעו ויחדש בקרבו רוח טהרה להשיג מעלת התשובה בלבו ובנפשו. (הגה"צ רבי אליהו לופיאן זצ"ל - לב אליהו ח"ב פרשת בא)

אף בדברים שנראה לנו שאין בנו יכולת לשנותם מחמת שכך טבענו, נשתדל להשתנות ולהשתפר, ונזכור שההרגל נעשה טבע

* שיעורים מקוצרים על הדף היומי

* דף היומי בהלכה - 5 דקות ביום

* ווארטים וסיפורים מיוחדים לפרשת השבוע

* סיפורי צדיקים ותוכניות מיוחדות

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' 4992* או 077-2222-666

לתשומת לבכם: התמונות המוצגות כאן יש עליהם זכויות יוצרים ואין להשתמש בכל שימוש שהוא ללא היתר בכתב

העלון מופץ לזיכוי הרבים, אנא הימנעו מקריאה בשעת התפילה וקריאת התורה

דרשו | רח' הקבלן 45 ירושלים | 02-5609000 | לשאלות ופניות בכל נושא: dirshu@dirshu.co.il